

VINCENT VAN PETEGHEM

Vice-eersteminister en minister van Begroting,
belast met Administratieve Vereenvoudiging

TOESPRAAK

Het Federaal Subsidieregister – IBR
Vervanging door Frederic Kubben – NL/FR

Dames en heren, **Mesdames et Messieurs,**

Vice-eersteminister Van Peteghem had hier uiteraard heel graag zelf het woord genomen.

Mais des obligations européennes et des discussions concernant plusieurs dossiers très actuels le retiennent à l'étranger.

Maar als zijn afgevaardigde en begrotingsadviseur binnen het kabinet is het voor mij een bijzonder genoegen om hier vandaag het woord tot u te richten.

Niet alleen omdat ik het vandaag met u mag hebben over een project dat een belangrijke mijlpaal vormt in de modernisering van ons bestuur op federaal niveau, maar vooral omdat het thema raakt aan de essentie van de relatie tussen burger en overheid.

Want het federaal subsidieregister is zoveel meer dan een zuiver technisch instrument. Het is een keuze voor transparantie.

Un engagement fondé sur la conviction que la transparence n'est pas un élément accessoire, mais une pierre angulaire de la confiance, et que la confiance constitue, à son tour, la base de toute société démocratique saine.

Lorsque nous parlons de confiance dans un contexte public, nous parlons de quelque chose qui ne naît pas spontanément. De quelque chose qui arrive à pied et s'en va à cheval, comme on dit. Je n'ai sans doute pas besoin de vous en convaincre.

Vertrouwen is geen mechanische uitkomst van regels of processen. Het is het resultaat van de manier waarop een overheid met haar burgers omgaat, van de helderheid waarmee beslissingen worden genomen en van de bereidheid om te tonen waarom keuzes worden gemaakt.

En precies daarom is dit register zo belangrijk. Niet omdat het een lijst is van subsidies, maar omdat het een instrument is dat openheid creëert en de relatie tussen overheid en burger dichter, eerlijker en sterker maakt.

En die nood is er wel degelijk. Een van de oorzaken is dat de begroting en het begrotingsbeleid de laatste jaren opnieuw aan aandacht en belang winnen. Het debat over inkomsten en uitgaven wordt in de brede media gevoerd, en dat moeten we toejuichen.

Les citoyens ont le droit de savoir où vont les fonds publics : ce sont leurs impôts, c'est clair. Ils ont aussi le droit de savoir pourquoi ces

moyens sont mobilisés et quels résultats ils produisent. Lorsqu'il manque cette information, l'incertitude peut croître, parfois même la méfiance.

Ainsi, il y a environ un an, plusieurs articles sont apparus dans les médias évoquant le prétendu chaos dans la gestion des subventions fédérales.

Er werd gesteld dat de overheid geen idee had waar 66 miljard euro naartoe vloeide. Een bijzonder vertekend beeld. Een nuttig en genuanceerd rapport van de FOD BOSA werd halfslachtig geparafraseerd.

Zo werd er niet vermeld dat 37 miljard al rechtstreeks naar onze sociale zekerheid vloeit, en over de afdrachten aan de gemeenschappen en gewesten werd evenmin iets geschreven. Maar het kwaad was geschied. Tot vandaag ontvangt de minister mails met de vraag waarom we die "66 miljard niet gewoon schrappen".

Het vertrouwen staat dus op losse schroeven, en dat raakt aan de fundamenteën van onze democratische legitimiteit.

De conclusie van de FOD BOSA was nochtans des te belangrijk: *er is dringend nood aan transparantie en evaluatie. De invoering van een subsidieregister is cruciaal.*

Au fil des ans et des décennies, notre paysage des subventions s'est développé et a évolué, toujours avec la volonté de relever des défis

sociétaux et de créer des opportunités pour les citoyens, les entreprises et les associations. Mais la croissance amène parfois des défis. Et la complexité entraîne des risques.

Wanneer maatregelen verspreid raken over verschillende overheidsdiensten en instellingen, wanneer informatie niet uniform wordt bijgehouden, ontstaat er een kloof tussen de beleidsintentie, de controle op de uitvoering en de ervaring van de burger. Het subsidieregister wil precies die kloof dichten.

Het regeerakkoord stelt duidelijk: *Bij het begin van de legislatuur werken we op federaal niveau een volwaardig subsidiekader uit met een duidelijke definitie en uniforme procedures voor de toekenning van facultatieve subsidies. Door dit subsidieregister krijgen de overheid en alle burgers een duidelijk overzicht van alle uitgekeerde subsidies en begunstigden.*

Onmiddellijk na de eedaflegging van minister Van Peteghem als bevoegd minister van Begroting zijn we gestart met de opmaak van een federaal subsidieregister.

Enkele maanden later wordt de laatste hand gelegd aan het register op het daartoe bestemde digitale portaal. Het wordt intuïtief ontworpen, met een gebruiksvriendelijke interface waarmee burgers gemakkelijk informatie kunnen opzoeken en extraheren.

Le portail centralisera les informations concernant les subventions octroyées par les institutions fédérales. Parmi les données publiées figureront notamment :

- de federales overheidsinstellingen die verantwoordelijk zijn voor het toekennen van de subsidies;
- de begunstigden van de subsidies;
- de basisallocaties van de begroting;
- les références des factures correspondantes;
- et les montants totaux des factures.

Dames en heren,

Door de federale subsidies op een transparante, gestructureerde en uniforme manier zichtbaar te maken, geven we burgers de mogelijkheid om te zien hoe middelen worden gebruikt. We kiezen voor openheid omdat mensen daar recht op hebben. We kiezen voor duidelijkheid omdat een modern bestuur daar niet omheen kan.

La transparence, toutefois, va au-delà de la simple mise à disposition d'informations. C'est une culture, une attitude qui signifie que l'État est prêt à rendre son travail visible, même lorsque cela suscite des questions ou ouvre le débat.

Mais c'est précisément grâce à cette transparence que ces questions et débats pourront être menés et résolus de manière fondée. Car la transparence nous oblige à la précision, au soin, à la cohérence.

Het subsidieregister heeft ook waarde voor ondernemingen en instellingen met weinig kennis van bestaande steunmaatregelen. Door helderheid te bieden, verlagen we de drempels en versterken we het potentieel van zij die bijdragen aan onze economie.

Un État qui communique clairement, qui construit des systèmes compréhensibles et qui reste accessible à tous, instaure la confiance nécessaire pour croître, innover et investir.

Maar het register biedt onze overheidsadministraties ook een instrument om doeltreffend samen te werken. Door een gedeelde basis van informatie te creëren, versterken we het fundament en de interne samenhang en vermijden we herhaling. Het maakt ons beleid transparanter, beter onderbouwd en efficiënter.

Quand les services parlent le même langage, utilisent les mêmes définitions et partagent les mêmes connaissances, la probabilité d'une culture administrative ouverte, professionnelle et tournée vers l'avenir augmente.

Even belangrijk is dat dit register ons de mogelijkheid biedt om beter te evalueren. Een overheid moet de moed hebben om zichzelf in vraag te stellen: nagaan welke maatregelen hun doel bereiken en welke niet, bereid zijn middelen te heroriënteren wanneer dat nodig is, en leren uit wat werkt.

Door gegevens te centraliseren en gestructureerd te verzamelen, kunnen we eindelijk met meer precisie zien welke subsidies maatschappelijke waarde creëren, welke doelgroepen worden bereikt en waar bijkomende inspanningen nodig zijn. Dat is modern bestuur: een bestuur dat men terecht verwacht van een volwassen overheid.

Toch wil ik benadrukken dat het subsidieregister, dat begin 2026 zal worden gelanceerd, geen eindpunt is. Het is een begin, een fundament waarop we verder moeten bouwen.

De komende jaren willen we deze basis versterken en verdiepen: zowel wat betreft de opgenomen subsidies als wat betreft de moderne ontsluiting voor burgers, ondernemers en instellingen.

Nous voulons continuer à investir dans la qualité des données, dans l'accessibilité de l'information et dans l'intégration avec d'autres instruments de politique publique. Nous voulons également, avec les autres niveaux de pouvoir, réfléchir à une plus grande cohérence, clarté et uniformité dans le paysage global des subventions.

Cela évidemment sans empiéter sur l'autonomie de chaque niveau de pouvoir, mais dans l'intérêt du citoyen, qui est en droit d'attendre une information compréhensible et cohérente.

Mesdames et Messieurs, Dames en heren,

Laat mij besluiten met de overtuiging dat dit project meer is dan een logische vooruitgang. Het is geen technologische revolutie, maar voor de federale overheid wel een belangrijke stap vooruit.

C'est une nouvelle étape dans une culture d'intégrité, de responsabilité et de respect mutuel. Une culture dont nous pouvons être fiers au sein des services publics fédéraux.

Transparantie is geen last voor de overheid, maar een bron van legitimiteit. Ze versterkt beleid, ze vergroot het draagvlak en ze herstelt wat soms onder druk staat. Daarom geloven we sterk dat het federaal subsidieregister een belangrijke stap is naar een overheid die zich bewust is van haar verantwoordelijkheid.

Ik wil iedereen bedanken die aan dit project heeft gewerkt, iedereen die er vandaag nog altijd aan werkt en allen die er de komende maanden en jaren even hard aan zullen blijven werken.

Leur engagement, leur expertise et leur volonté d'améliorer le fonctionnement de l'État sont le fondement de ce résultat.

Samen bouwen we aan een overheid die transparanter, efficiënter en rechtvaardiger is. Aan een overheid die daardoor sterker staat.

Ik dank u. Je vous remercie.